

oogen de natuur bestudeerend, daaruit een moderne, sterk persoonlijke kunst geboren werd.

Als men bedenkt hoe dor en conventioneel de schilderkunst nog in ons land was, terwijl in Parijs, maar vooral daarbuiten, die jonge school aan zulke frissche, schoone kunst het leven schonk, dan is het een bewijs te meer van de sterke persoonlijkheid van Jacob Maris, dat hij bij al zijn bewondering voor die uitbundige coloristen, voor de schoone uitingen van het romantisme, toch altijd zich zelf bleef: een Hollander, ook zelf weer alles zoekend in de natuur en in de oude Hollanders, aan wie hij door ras en grond zoo veel nader verwant was

Binnenhaven, naar de schilderij in het bezit van Mevrouw
H. G. Tersteeg.

ste artistieke gevoel met het logisch verstand, die het kenmerk zijn van den Delftschen van der Meer, zijn evenzeer eigenschappen die de schilderstukken van Jacob Maris tot volmaakte kunst en hem tot den meester stempelen, tot wien alle iongeren, vol eerbied, opzien.

Het heerlijke diepe gevoel, dat ons, bij het genieten van zijn werken, doet trillen van sympathie en bewondering, komt nooit van het onderwerp

Ook hij gaf aan een oorspronkelijke kunst het leven, zich aansluitend bij den Delftschen van der Meer, Rembrandt, Ruysdael; maar modern, d. w. z. met de opvatting, het sentiment, de gedachten van zijn eigen tijd: het laatste deel van de 19de eeuw.

Leven is één aanhoudend veranderen, en kunst, die groote vibrenderende uiting van 't leven, altijd opnieuw uit het leven puttend, moet noodwendig van vorm veranderen, wil zij niet dood zijn; en niemand die de groote waarde maar ook het levenwekkende beginsel van onze 17de eeuwse schilderschool beter begreep dan Jacob Maris.

Dezelfde volkomen evenmaat van het hoog-